

Stimulera entreprenörskapet

Rapport från Idéarbetsgrupp **Entreprenörskap**

CENTERPARTIET
STOCKHOLMS LÄN

Bengt Hansson, sammankallande

Stockholm januari 2009

Innehållsförteckning

Idéarbetsgruppens arbete	3
Omvärldsanalys	3
Vår egen analys – de här frågorna har vi jobbat med	7
Prioritering – de här frågorna bör Centerpartiet lyfta fram särskilt	8
Så når vi framgång – väljarmålgrupper utifrån prioriterade frågor	8
Övrigt	9

Idéarbetsgruppens arbete

Arbetet initierades av distriktsstyrelsen för Centerpartiet Stockholms län våren 2008. Ett antal arbetsgrupper inom fyra huvudområden skapades med det gemensamma uppdraget att inom sitt område göra en nulägesanalys, fånga upp intressanta frågeställningar och att stimulera debatt.

Inom huvudområdet 'Fler fria företagare' har gruppen 'Stimulera entreprenörskapet' arbetat sedan försommaren 2008. Vid de fyra träffar som hittills genomförts har gruppen huvudsakligen arbetat med nulägesanalysen och börjat formulera de intressanta frågeställningarna. Arbetet att finna de intressanta målgrupperna har inletts. Uppdraget att stimulera debatt tar vid när den kunskapsplattform som nu tagits fram diskuterats och finaliserats.

För att få en god nulägesbild har representanter för företagarnas föreningar, en enskild småföretagare och en representant för Näringsdepartementet inbjudits till gruppen möten.

Inbjudna externa krafter är:

Per-Erik Eriksson - regionchef Företagarna Stockholms län. 9/6-2008

Mats Eriksson – småföretagare med cateringverksamhet, Värmdö. 30/10-2008

Camilla Littorin –förbundssekreterare Företagarförbundet. 12/11-2008

Kent Ivarsson – ämnesråd Näringsdepartementet. 14/1-2009

Omvärldsanalys

Här följer ett kort referat av vad som tagits upp vid gruppens möten:

Möte med Företagarna i juni

Den 9 juni hölls ett möte med Per-Erik Eriksson som är regionchef för Företagarna. Följande är de prioriteringar Per-Erik skickat med:

- En viktig aspekt är ju att det går att stimulera företagandet på alla politiska nivåer. Det är viktigt att det sker en samverkan och att alla parter förstår vilken typ av verksamhet det är som genererar skatteintäkter.
- Det man kan göra på kommunalnivå för att stimulera företagandet är att se över de funktioner inom kommunen som påverkar konkurrenskraften för kommunen. Det kan vara att göra det enkelt för företagare att ha kontakt med kommunen i olika regelfrågor etc. En annan viktig aspekt är också att man från kommunens sida kan erbjuda en bra livsmiljö. Där man kan få ett bra liv, där vill företagare etablera sig. Det innebär bra kollektivtrafik, bra skolor och bra kommunalservice.

- På nationell nivå är det viktigt att driva på arbetet med regelförenkling. Som det är idag är det för många regler som en företagare måste ta hänsyn till. Det gör det för komplext att driva bolag.
- Sedan tror jag också det är viktigt att driva på och ändra attityder till företagande. Man behöver inte vara en skurk om man har ett bolag som har gått i konkurs. Jämför med USA där man anser att man är en riktig företagare först efter tre konkurser (dvs. att man har gått på några nitar och lärt sig sin läxa och sedan lyckats skapa ett bra företag). I Sverige är det fullt med en konkurs och man betraktas med skepsis från omgivningen. Vi behöver fler drivna entreprenörer för att skapa tillväxt och då måste vi också tillåta att inte alla nya företag lyckas direkt.

Möte med Mats Eriksson i september

Mats tog sin utgångspunkt bland annat i Företagarförbundets karaktärisering av de fem olika typerna av småföretagare i Sverige: Livsnjutaren, Arvtagaren, Utvecklaren, Jobbaren och Fixaren. Fixarna, som Mats själv anser sig tillhöra, utgör omkring en tredjedel av landets totalt cirka 860 000 småföretag. De små företagen utgör cirka 96 % av alla företag i Sverige.

Mats tog upp frågan om regelverk som behöver förenklas. Ett exempel han gav var krav att vara med i FORA. Därutöver tog han upp de olika momssatserna och han menade att det för konsumenterna är svårt att förstå varför dessa olika nivåer ska finnas. Sänkta arbetsgivaravgifter är nödvändigt och där menade Mats att man kan fundera på om man behöver rikta detta mot småföretagarna särskilt och kanske även mot servicebranschen.

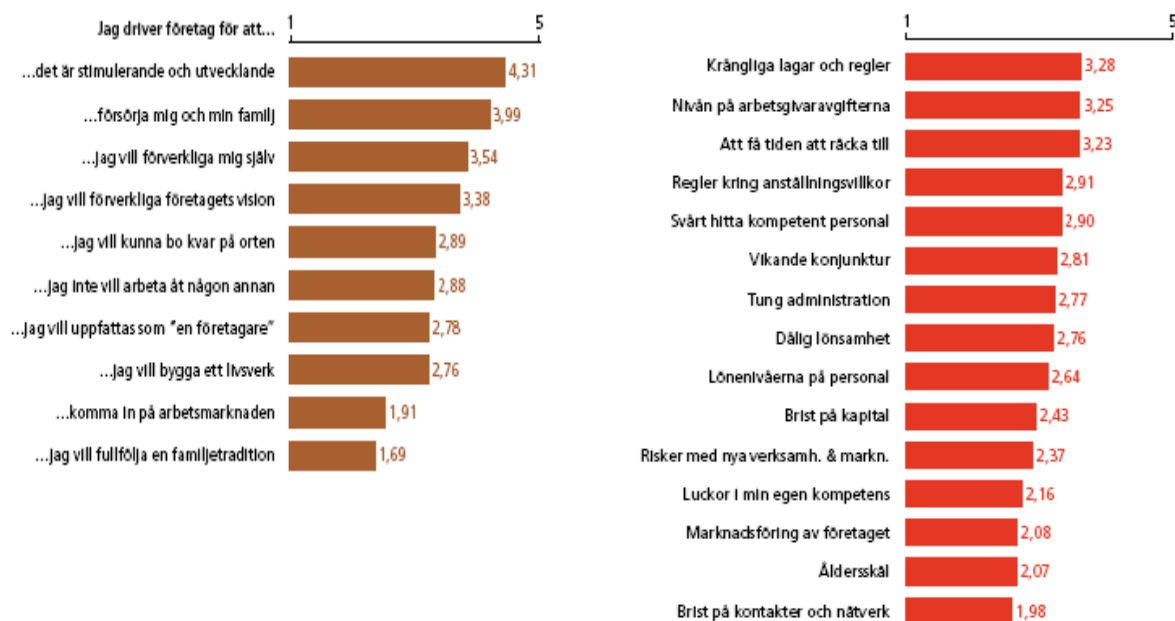
Ett annat ämne som Mats uppehöll sig vid var svårigheten för en småföretagare att komma över själva uppbyggnadsfasen som kan bestå i att ha inga eller några få anställda. När man väl har kommit över den nivån är det ofta lättare att få tag i kapital mm men upp till den "tröskeln" behövs lättnader för småföretag (under uppbyggnad).

Diskussionen den 30 september fördes därefter kring ett antal olika frågor med syfte att förbättra förutsättningarna för företag med upp till 10 anställda.

- En grundprincip kan vara "skatt och moms efter förmåga"
- Progressiviteten kan bindas till storlek (minst företagen) alternativt till tid (de första åren)
- Lägre skatt på vinst vid små vinstsummor (i uppbyggnadsskedet)
- Möjlighet att få hjälp finansiellt för att komma över "tröskelnivån"; skatterabatt
- Fond
- Riskkapital för unga; lärlingssystem
- Översyn av trygghetssystemen; möjlighet att stå utanför
- En kontaktlots på kommunen; koordinera myndigheter

Möte med Camilla Littorin, Företagarförbundet (FF)

Camilla talade inledningsvis om de fem olika typerna av småföretagare: Livsnjutaren, Arvtagaren, Utvecklaren, Jobbaren och Fixaren. Följande visar drivkrafterna för småföretagarna (vänster) samt upplevda hinder och problem som bedömning av de kommande tre åren (höger) enligt FF:

Camillas viktigaste frågor:

- Sänk arbetsgivaravgifterna
- Sjuklöneansvaret bort
- Anpassning av arbetsplatser statens ansvar.
- Avdragsmöjligheter för hjälp vid extrema situationer.
- Rättssäkerheten och bristen på proportionalitet mellan stat och företag.
- Skatteverkets 'Skattekartan' är en snedvriden underökning som skatteverket inte tar ansvar för.
- Image för företagaren, ingen skurk, snarare en hjälte

Möte med Kent Ivarsson Näringsdepartementet januari 2009.

Kent redovisade regeringens näringslivssatsningar innebärande bland annat ett stabiliseringspaket i samarbete med övriga länder i EU, insatser för fordonsindustrin med stöd 28 miljarder, ökad utlåningskapacitet för ALMI med 2 miljarder.

Företagspaketet i budget 2009 innehåller sänkt bolagsskatt och sänkta arbetsgivaravgifter samt ytterligare satsningar på jobb och omställning om 8 miljarder. Bland annat återkommer ROT-avdraget. Vidare görs en satsning på forskning och infrastruktur.

Näringsdepartementet har ett pågående arbete under rubriken; 'Enklare och roligare och lönsammare att starta företagande' med följande huvudrubriker:

- Inriktning på att få fler jobb och fler nya och växande företag.
- Positivare inställning till företagande.
- Skatter och avgifter
- Lättare att anställa
- Enklare regler
- Minska företagens administrativa börda med minst 25% till 2010.

Andra satsningar återfinns under rubrikerna:

- Rådgivning och finansiering
- Nytt trygghetssystem för företagare
- Entreprenörskap inom vård och omsorg
- Små och medelstora företag på exportmarknaden
- Entreprenörskap och ekonomisk tillväxt

Kent presenterade också en lista på regeringens åtgärder som främjar företagande. Denna finns också på Näringsdepartementets hemsida.

Speciellt 'Nytt trygghetssystem för företagare' fångade gruppen uppmärksamhet.

Näringsdepartementet har förhoppningar om ett väsentligt ökat entreprenörskap inom vård och omsorg.

Vilka frågor pratar andra aktörer om?

Vi har under hösten 2008 sett socialdemokraternas trevande försök att marknadsföra sig som småföretagens riddare och vän. Framför allt har man diskuterat trygghetsfrågorna och avser komma med skarpa förslag till förbättringar i framtiden.

Centerpartiets Framtidsdialog

På www.framtidsdialogen.se för Centerpartiets fyra processgrupper en diskussion och tillhandahåller några rapporter på ämnet. Det sker ingen fokusering på mindre företag såvitt vi kan se i dagsläget.

Vår egen analys – de här frågorna har vi jobbat med

Relativt tidigt i processen valde gruppen att fokusera på företag med 0-9 anställda.

Det är mycket stora skillnader mellan att driva ett småföretag med en bräcklig administrativ struktur, lågt eget kapital, ett fåtal medarbetare utan större företagserfarenhet å ena sidan och ett medelstort företag med kanske 50-200 anställda å andra sidan. I det större företaget finns oftast specialistfunktioner för administrativt stöd, personalfunktioner, högre ekonomisk kompetens, större finansiella styrka och en erfarenhetsbredd som det lilla nystartade företaget saknar.

Det är också stora skillnader mellan ett litet nystartat företag och ett etablerat företag. Var ligger logiken i att det nystartade företaget går in i skatte- och regelsystem till 100% från dag ett? På vilket sätt stimulerar det företagandet och möjligheten att bygga upp ett eget kapital? Ett eget kapital som är så viktigt för att minska risken för företagaren och öka företagets förmåga att klara påfrestningar.

Dagens trygghetssystem för företagare är för svagt och för dyrt i förhållande till vad det levererar tillbaka till företagaren. Här krävs väsentliga förbättringar för att i någon mån jämställa företagare med anställda. Dagens system avhåller många potentiella företagare från att starta. Risken vid sjukdom eller tillfällig arbetsoförmåga är för stor.

Regelförenklingar är nödvändiga. Dels när det gäller uppgiftsskyldigheter som kostar administrativ kraft och kompetens. Dels när det gäller skatter och avgifter som gör det svårt att bygga upp kapital i verksamheten och som innebär höga kostnader för anställd personal.

Ett annat problem, som ligger inom kommunalpolitikernas fögderi, är de myndighetskontakter som en företagare behöver. I vissa branscher (t.ex. restaurang och cateringverksamhet) är det en mängd kommunala tillstånd som måste skaffas innan företaget kan gå igång. Allt som oftast är det så att när en kommunal myndighet är avklarad så skall nästa kontaktas. Det leder till långa omloppstider, höga kostnader och massiv irritation. Företagaren frågar sig med rätta varför kommunen – som ju är experten – inte kan hantera hans ärende samlat i stället för ett per myndighet. Kommunen måste organiseras så att dess medborgare (även företagaren) – som betalar verksamheten – står i centrum och får ett korrekt bemötande och en snabb handläggning.

Det finns också ett betydande attitydproblem mot företagare. Tillspetsat kan man säga att vi alla älskar företag men många hatar företagare. Företagen anställer oss, ger oss försörjningsmöjligheter, utvecklingsmöjligheter och trygghet. Att det bakom företaget finns företagare som tar risker, gör uppoffringar och arbetar mycket glömmer vi bort. Företagande har en historiskt negativ klang. Vi måste anstränga oss för att arbeta bort bilden av företagare som ett fifflande och fixande kollektiv av ljusskygga skattesmitare. Företagaren, risktagaren, välfärdsbyggaren, är en hjälte som skall ha uppskattning och respekt och inte lämpor och bannor.

Prioritering – de här frågorna bör Centerpartiet lyfta fram särskilt

Trygghetssystemet måste utvecklas så att företagaren har tillgång till de sociala trygghetssystemen i samma omfattning som den anställda. Här pågår ett arbete i Näringsdepartementet som måste mynna ut i faktiskt ändrade regelverk. Se promemoria 2008-10-15 Utredningen om Trygghetssystem för företagare.

Nyföretagare skall fasas in i skatte och avgiftssystemet. Under uppbyggnadsskedet skall det vara möjligt att bara betala en del av de sociala avgifterna och en del av bolagsskatten. Vi föreslår att företaget är fullt betalande verksamhetsår fem. Det skulle ge en rabatt på 80, 60, 40 resp. 20 procent under år ett till fyra.

Småföretagare skall ha möjlighet till permanent lägre sociala avgifter. Inför en lättnad för småföretag med 10% av avgiften upp till taket 5.000 per månad.

Möjligheten för småföretag att bygga upp kapital måste förbättras. Investeringsfonder, tillväxtfonder eller liknade skall göra det möjligt att fondera upp till 30% av årets resultat före skatt.

Våga ta itu med LAS. Lagen är otidsenlig och fungerar inte i praktiken. Dess främsta funktion idag är att hindra unga att komma in på och bli kvar på arbetsmarknaden.

Så når vi framgång – väljarmålgrupper utifrån prioriterade frågor

Vi tror att åldersgruppen 18-30 år är en intressant målgrupp. Attityden hos unga har över tid förändrats till att vara mer positiv till egen verksamhet. Enligt Näringsdepartementets attitydundersökning är så mycket som 65 % av de unga positiva till att vara företagare. Det förefaller som att vi är på väg bort från tanken om livstidsanställningar och evig trygghet till förmån för en mer flexibel och varierad levnadsbana.

Vi tror att närmiljön är viktigt. Med detta menar vi att näringsmöjligheterna är större i mer befolkningstäta områden. Näringslivet är också mer diversifierat och det finns fler aktörer inom varje segment. Detta i sin tur stimulerar till konkurrens som driver på produktiviteten och gör det möjligt att finna intressanta nischer och möjligheter för potentiella företagare. Det finns också fler företagare att inspireras av och söka mentorer hos. Företagarföreningar är större och har större möjligheter att erbjuda kontakter med andra företagare och kan bidra till trygghet för företagaren.

Vi tror att utbildning är viktigt. Steget till att bli företagare tas först när jag har en bra affärsidé och en egen kompetens. Kompetens är individuell och förutom talang så krävs kunskap och arbete. Högre utbildning ger oftast arbete på mer kompetensbyggande nivåer i näringslivet. Utbildningen bidrar förhoppningsvis också till en god analytisk förmåga som allt som oftast krävs för ett framgångsrikt företagande.

Ett av de stora områdena för företagstillväxt under de närmaste åren torde vara med entreprenörskap inom vård och omsorg. Detta då många sysselsätts inom denna sektor och det faktum att kommuner och landsting generellt sett numera har en positivare syn på auktorisation av aktörer och upphandling av verksamhet inom sektorn. De som är aktiva inom denna sektor är en intressant målgrupp.

Övrigt

Gruppen har bestått av följande medarbetare som av och till deltagit i sammankomsterna:

Bengt Hansson, Vaxholm, sammankallande	Eva-Britt Sandlund, Solna
Cecilia Öhnfelt, Stockholm	Kent Björnberg, Lidingö
Eva Måbeck, Stockholm	Miguel de Paula, Stockholm
Gösta Rappe, Täby	Rune Thyselius, Stockholm
Kristian Abrahamson, Nacka	Fredrik Jörgensen, Stockholm
Magnus Andersson, CUF och Solna	Pehr-Jannes Gråbergs, Botkyrka
Ove Svidén, Stockholm	Lars Hedberg, Nacka

Dokument och litteratur

- Förslag till handlingsprogram för entreprenörskap och förnyelse i vård och omsorg 2009-2013. Regeringskansliet, SKL, Almega, Nutek.
- Utredningen om Trygghetssystem för företagare. Promemoria 2008-10-15 Näringsdepartementet.
- Näringsdepartementets hemsida. Förteckning över genomförda åtgärder avseende regelförenkling för företag.
- Företagarförbundets publikationer FFP 2007-01. Företagarförbundets handlingsprogram 2008
- "Sveriges småföretagare – olika och lika som bär". Presentation av Camilla Littorin, Företagarförbundet 12 nov 2008.
- Små företag och offentlig upphandling. Företagarna mars 2008
- Fakta om små och stora företag 2007. Företagarna januari 2008.